

PRONUMELE PERSONAL

Definiție:

Pronumele este partea de vorbire flexibilă care ține locul unui substantiv într-o comunicare, el indică diferitele persoane care participă la actul comunicării.

Exemplu:

Cătelul latră.....El latră.

Fetele dansează.....Ele dansează.

Pronumele personal are trei persoane:

- **Persoana I** - indică persoana care vorbește: eu, noi;
- **Persoana a II-a** - indică persoana cu care se vorbește: tu, voi;
- **Persoana a III-a** - indică persoana despre care se vorbește: el, ea, ei, ele.

Pronumele personale au forme diferite pentru:

-**număr** (la toate persoanele)

numărul	Persoana I	Persoana a II-a	Persoana a III-a
singular	eu	tu	el, ea
plural	noi	voi	ei, ele

-**genul** se poate identifica numai la persoana a III-a :

- masculin: el, ei
- feminin: ea, ele

-**caz** (are aceleași cazuri ca și substantivul). La cazurile Ac și D are forme accentuate și neaccentuate.

Formele pronumelui personal în cazul N

	singular	plural
persoana I	eu	noi
persoana a II-a	tu	voi
persoana a III-a	el, ea	ei, ele

Pronumele personal în cazul N are în propoziție funcția de **subiect**.

Subiectul răspunde la întrebarea: *cine?*

Exemple:

1. Eu voi pleca la munte.
2. Tu citeai o poezie minunată.
3. El e un copil inteligent.
4. Ea merse în excursie.
5. Noi câștigă acest concurs.
6. Voi veți primi premiile binemeritate.
7. Ei ar ieși la plimbare în parc.
8. Ele desenau un peisaj de iarnă.

Model de analiză:

eu - pronume personal, formă accentuată, persoana I, numărul singular, caz N, funcția sintactică de subiect

ele - pronume personal, formă accentuată, persoana a III-a, gen feminin, numărul plural, caz N, funcția sintactică de subiect

Formele pronumelui personal în cazul Ac

	singular		plural	
	forme accentuate	forme neaccentuate	forme accentuate	forme neaccentuate
persoana I	(pe) mine	mă, m-	(pe) noi	ne
persoana a II-a	(pe) tine	te	(pe) voi	vă, v-
persoana a III-a	(pe) el, ea	îl, l-, o	(pe) ei, ele	îi, i, le

Pronumele personal îndeplinește în cazul Ac funcția de **complement** și **atribut pronominal**.

Formele accentuate ale pronumelui personal în Ac sunt precedate de prepoziții: *cu, de, din, după, fără, în, între, la, lângă, pe, pentru, peste, până, spre, de la, de lângă, pe la, de sub, pe lângă, de pe la, etc.*

Pronumele personale în cazul Ac care răspund la întrebările: *pe cine?, pentru cine?, pentru ce?, de la cine?, de la ce?, unde?, de unde?, până unde?, când?, de când?, cum?*, etc, îndeplinesc funcția sintactică de **complement**.

Exemple:

1. Pe mine nu mă interesează muzica rock.
2. Am ajuns la tine.
3. Te rog să vii pe la ora șapte.
4. Vreau să merg cu el la munte.
5. Am un cadou pentru ea.
6. Îl văd venind pe stradă.
7. L-am întâlnit la piață.
8. Aș vrea să o cunosc pe colega ta.
9. Nu vrei să vii pe la noi?
10. Te-am rugat să ne ajuți, dar nu ai vrut.
11. De la voi am aflat despre tragedie.
12. Vă rog să faceți liniște!
13. V-aș invita la un ceai, dar nu știu dacă aveți timp.
14. Pe ei îi invit la petrecerea de 8 martie.
15. I-am felicitat pentru premiul acordat.
16. Fără ele nu va fi la fel de frumos în excursie.
17. Le-am pedepsit din cauză că nu și-au făcut tema.

Pronumele personale în cazul Ac care răspund la întrebările *care?, ce fel de?* îndeplinesc funcția sintactică de **atribut pronominal**.

Exemple:

1. Ai așezat florile de la mine pe masa din sufragerie.
2. Mărțișorul de la tine îmi place mai mult.
3. Întrebarea despre el/ea m-a deranjat.
4. Rochiile pentru noi vor fi gata mâine.
5. Nu știu de ce pachetul pentru voi nu a sosit.
6. Fotografiile de la ei/ele au fost cele mai reușite.

Model de analiză:

pe mine - pronume personal, formă accentuată, persoana I, numărul singular, caz Ac, funcția sintactică de complement, precedat de prepoziția simplă *pe*

îl - pronume personal, formă neaccentuată, persoana a III-a, gen masculin, numărul singular, caz Ac, funcția sintactică de complement

de la tine – pronume personal, formă accentuată, persoana a II-a, numărul singular, caz Ac, funcția sintactică de atribut pronominal, precedat de prepoziția compusă *de la*

pentru voi – pronume personal, formă accentuată, persoana a II-a, numărul plural, caz Ac, funcția sintactică de atribut pronominal, precedat de prepoziția simplă *pentru*

Formele pronumelui personal în cazul D

	singular		plural	
	forme accentuate	forme neaccentuate	forme accentuate	forme neaccentuate
persoana I	mie	îmi, mi	nouă	ne, ni
persoana a II-a	ție	îți, ți	vouă	vă, vi, v-
persoana a III-a	lui, ei	îi, i	lor	le, li

Pronumele personal în cazul D îndeplinește în propoziție funcția sintactică de **complement** și răspunde la întrebarea *cui?*.

Exemple:

1. Mie nu îmi place să desenez.
2. Mi se pare că va ploua.
3. Tie îți voi da un cadou neașteptat.
4. Aș vrea să-ți povestesc despre pisica mea.
5. Lui/ei îi voi acorda o atenție deosebită.
6. I se va duce vestea de leneș ce este.
7. Ei nu-i voi aduce bomboane.
8. Ne pare bine că sosește primăvara.
9. Nouă ni se face foame.
10. Vouă vă datorez scuze pentru purtarea urâtă.
11. Nu vi se face frică de întuneric după tot ce v-am povestit?
12. Lor le voi da o misiune importantă.
13. Săracii copii, li se cuvine un trai mai bun!

Model de analiză:

ei – pronume personal, formă accentuată, persoana a III-a, gen feminin, numărul singular, caz D, funcția sintactică de complement

li – pronume personal, formă neaccentuată, persoana a III-a, gen masculin, numărul plural, caz D, funcția sintactică de complement

Formele pronumelui personal în cazul G

	singular		plural	
	masculin	feminin	masculin	feminin
persoana a III-a	lui	ei	lor	lor

Cazul G apare numai la persoana a III-a.

Pronumele personal în cazul G are în propoziție funcția de **atribut pronominal** și răspunde la întrebările *a, al, ai, ale cui?*

Exemple:

1. Tricoul lui este cel mai frumos din sală.
2. Penarul ei este admirat de toată lumea.
3. Florile lor împrăștie un miros plăcut.

Model de analiză:

lui – pronume personal, formă accentuată, persoana a III-a, gen masculin, numărul singular, caz G, funcția sintactică de atribut pronominal

lor – pronume personal, formă accentuată, persoana a III-a, numărul plural, caz G, funcția sintactică de atribut pronominal

Formele pronumelui personal în cazul V

	singular	plural
persoana a II-a	tu!	voi!

Cazul V apare numai la persoana a II-a.

Pronumele personal în cazul V se separă prin virgulă de restul propoziției.

În acest caz **nu are funcție sintactică**.

Exemple:

Tu, vino aici mai repede!

Voi, faceți liniște!

Model de analiză:

voi – pronume personal, formă accentuată, caz V, nu are funcție sintactică